

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лісового
господарства та екології
Кафедра лісівництва, лісових
культур та таксації лісу
Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Басюк Дмитро Олександрович
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)
УДК 630:581.9:591.9
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Рідкісні види флори та фауни в Коростишівському лісництві
(тема роботи)

205 – лісове господарство
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Мороз Віра Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
К.С.-Г.Н.
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№ _____ від « _____ » _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____

к.с.-г.н., доцент _____

(науковий ступінь, вчене звання)
батькові)

(підпис)

Сірук Юрій Вікторович

(прізвище, ім'я, по

« _____ » _____ 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Басюк Дмитро Олександрович захистив
(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Басюк Дмитро Олександрович: «Рідкісні види флори та фауни в Коростишівському лісництві». Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 205 – лісове господарство – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

У кваліфікаційній роботі проаналізовані типи лісу свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд, вологий грабово-дубовий сугруд, сірий чорновільховий сугруд, свіжа дубова судіброва, а також склад насаджень, повнота, вік дерев, їх висота та діаметр.

Надано загальну характеристику біотопам та фітоценозам Коростишівського лісництва державного підприємства «Коростишівське лісове господарство».

На закладених пробних площах виявлені Червонокнижні види флори і фауни, а саме любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.), мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768).

Ключові слова: фітоценоз, біотоп, флора, фауна, Червона книга.

ANNOTATION

Dmytro Oleksandrovykh Basiuk: "Rare species of flora and fauna in the Korostysh Forestry". Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 205 - forestry - Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

In the qualification work, the types of forest were analyzed: fresh hornbeam-oak-pine symbiont, wet hornbeam-oak symbiont, gray black alder symbiont, fresh silver oak symbiont, as well as the composition of plantations, completeness, age of trees, their height and diameter.

A general description of the biotopes and phytocenoses of the Korostysh Forestry State Enterprise "Korostysh Forestry" is provided.

The Red Book species of flora and fauna were found on the established test plots, namely the two-leaved bifolia (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), the hellebore (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), the forest lily (*Lilium martagon* L.), the long-leaved buttercup (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.), common copperhead (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768).

Key words: phytocenosis, biotope, flora, fauna, Red Book.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ЗМІСТ.....	5
СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ В СКОРОЧЕНЬ.....	6
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІОТОПІВ ТА ФІТОЦЕНОЗІВ	10
1.1. Основні поняття про біотоп, біоценоз і фітоценоз	10
1.2. Характеристика загальноєвропейською системою ідентифікації місцеперебування – EUNIS	11
РОЗДІЛ II МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	14
РОЗДІЛ III АНАЛІЗ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ У КОРОСТИШІВСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ.....	16
3.1. Лісівничо-таксаційна характеристика насаджень.....	16
3.2. Характеристика біотопів та фітоценозів.....	19
РОЗДІЛ IV РІДКІСНА ФЛОРА ТА ФАУНА КОРОСТИШІВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА.....	24
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТИРИ.....	35
ДОДАТОК.....	38

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ В СКОРОЧЕНЬ

Бп – береза повисла;

Влч – вільха чорна;

Дз – дуб звичайний;

Сз – сосна звичайна;

Ос – осика;

ДП – державне підприємство;

ТПП – тимчасова пробна площа;

С2ГДС – свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд;

С3ГДС – вологий грабово-дубовий сугруд;

С4ВЛЧ – сірий чорновільховий сугруд;

В2ДС – свіжа дубова судіброва;

в. – виділ;

га – гектар;

кв. – квартал;

см – сантиметр;

шт – штук;

в т.ч. – в тому числі;

% – відсоток, частка.

ВСТУП

Нещодавня доповідь Організації Об'єднаних Націй, зосередила увагу на збереженні біорізноманіття. У доповіді було зазначено, що через діяльність людини один мільйон видів перебувають під загрозою зникнення [25].

Міжурядова група експертів ООН з біорізноманіття та екосистемних послуг, роблять все можливе щоб зупинити світову кризу яка загрожує біорізноманіттю та захистити природні блага для людей. Провідний дослідник Лаура Ді, доцент кафедри природоохоронних наук у Коледжі наук про продукти харчування, сільське господарство та природних ресурсів Університету Міннесоти, у своїй доповіді зазначила: «Якщо рідкісні види, що становлять найбільший інтерес для збереження, також приносять користь життю людей, це створює додатковий стимул для їх захисту... Рідкісні види, як правило, відрізняються від деяких інших видів, які ми знаходимо в екосистемах. Люди починають замислюватися про те, чи це означає, що вони можуть відігравати унікальну роль у майбутньому, яка в іншому випадку не могла б бути представлена більш поширеними видами» [25].

Нині існують лише незначні дослідження які визначають роль рідкісних видів у забезпеченні природних вигод екосистем, від яких залежить життя людей. Дослідники поки що мало знають, які рідкісні види мають значення для життєзабезпечених послуг природи, таких як зберігання вуглецю та забезпечення їжею [14, 25].

Окрім того, зміна клімату створює ще більшу необхідність у розумінні ролі біорізноманіття, та викликає засторогу щодо їх зникнення. Дослідники виявили, що рідкісні види можуть запропонувати свого роду страхівку від невизначеного майбутнього, і, зважаючи на наукові дослідження, екологи ризикують упустити можливості пом'якшити найгірші наслідки зміни клімату [11, 25].

Рідкісні види роблять свій внесок в екосистеми і підтримують людське життя різними унікальними, часто нетрадиційними способами, такими як ключові види або рослини, що підтримують родючість ґрунту [5, 25].

Актуальність теми полягає у виявленні Червонокнижних видів флори та фауни у Коростишівському лісництві ДП «Коростишівське лісове господарство».

Мета і завдання. Метою досліджень є виявити в лісництві рідкісні види рослин і тварин.

Відповідно до поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань:

- надати оцінку існуючим лісовим насадженням лісництва;
- встановити тип лісорослинних умов;
- надати лісівничо-таксаційну характеристику насаджень;
- надати оцінку біотопам та фітоценозам;
- виявити Червонокнижні види рослин та тварин.

Об'єкт досліджень – флора і фауна Коростишівського лісництва.

Предмет досліджень – Червонокнижні види рослин і тварин Коростишівського лісництва.

Методи досліджень: для вивчення рідкісних видів рослин і тварин використано передпольові дослідження (літературні джерела, карти та плани лісовпорядкування різних років) та польові (візуальні дослідження на пробних площах).

Перелік публікацій автора за темою дослідження:

Авраменко Я.В., Басюк Д.О., Осінський С.П., Шамрай Д.О., Яковчук Р.О. Біологічне різноманіття Державного підприємства «Коростишівське лісове господарство». *The scientific heritage*. №114, 2023. Р. 3-8.

Практичне значення отриманих результатів.

Результати кваліфікаційної роботи можна використати для фіксування місць розташувань Червонокнижних видів рослин і тварин у Житомирському Поліссі.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, чотирьох розділів, висновку, додатків. Викладена на 41 сторінці комп'ютерного тексту. Робота містить 2 таблиці, 16 рисунків. Список використаної літератури – 25 літературних джерел.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІОТОПІВ ТА ФІТОЦЕНОЗІВ

1.1. Основні поняття про біотоп, біоценоз і фітоценоз

Біотоп – відносно однорідна з екологічного погляду ділянка суші чи водойми, зайнята певним біоценозом (сфагнове болото, тропічний ліс) [24].

Біоценоз – історично складена сукупність рослин, тварин, грибів і мікроорганізмів, що населяють певну ділянку суші або водойми з більш-менш однаковими умовами існування. Біоценоз – складова частина біогеоценозу. Сукупність усіх рослин біоценозі утворює фітоценоз, сукупність тварин – зооценоз. Взаємовплив компонентів, що складають біоценоз, змінюється в часі. Біоценоз є не тільки біологічне, але й географічне поняття. Цей термін запровадив німецький гідробіолог К. Мебіус (1877). Біоценози ендемічні – такі, що трапляється на обмеженій ділянці земної поверхні. Біоценози культурні – біотичні угруповання, які постійно перебувають під впливом людини, природно менш сталі і містять незначну кількість видів порівняно з природними. Біоценози функціонально повночленні – біотичні угруповання, що складаються з усіх трьох функціональних груп: продуцентів, консументів, редуцентів. До них належать усі природні і абсолютна більшість штучних (агрономічних) екосистем [15, 16, 24].

Фітоценоз – сукупність взаємодіючих популяцій видів рослин, що становлять однорідний, цілісний, відмінний від сусідніх за параметрами рослинності контур, всередині якого неможливо провести геоботанічної границі. Рослини перебувають у складній взаємодії між собою та екзогенними чинниками. За Б.О Биковським (1957) «Фітоценоз, або рослинне угруповання – це форма сумісного на певній ділянці земної поверхні співжиття організмів, які характеризуються, з одного боку, взаємодією їх, а з другого – взаємовпливом організми і зовнішнього середовища, що зумовлює такі важливі особливості фітоценозу як будова, кількісний і якісний склад

організмів, створене ними фітосередовище та розвиток у часі й просторі» [15, 16, 24].

Україна, усю різноманітність оцінювання біотопів здійснює відповідно до Національного каталогу біотопів України, а також UkrBiotop. Каталоги містять інформацію щодо місця розташування типу біотопу, українську та англійську назву біотопу, фотографію, належність до Бернської конвенції, до Зеленої або Червоної книг, співвідношення з біотопами EUNIS, поширення в Україні та Європі, ступінь збереженості, перелік характерних видів рослин та тварин та ін. [1-4, 17].

1.2. Характеристика загальноєвропейською системою ідентифікації місцеперебування – EUNIS

Класифікація місцеперебування EUNIS є всеосяжною загальноєвропейською системою ідентифікації місцеперебування. Класифікація є ієрархічною і охоплює всі типи місцеперебування від природних до штучних, від наземних до прісноводних і морських. Типи місць проживання ідентифікуються за певними кодами, назвами та описами і йдуть з доповненнями до інших типологій місць проживання [5, 6].

У 2015 році було розпочато перегляд наземного компонента класифікації місцеперебування EUNIS. Огляд стосується груп прибережних місць проживання, лук, вересових пусток, лісів, мало рослинних і рослинних антропогенних місць знаходження. Огляд було оновлено у січні 2023 року з деякими виправленнями до існуючих груп та включенням водно-болотних угідь та додаткових перехресних зав'язків. Інші групи будуть переглянуті та опубліковані на пізнішому етапі. Класифікація включає доповнення на рівні 3 відповідно до Додатка I до Директиви про місцеперебування, Європейський червоний список місцеперебування, місця проживання відповідно до резолюції 4 Бернської конвенції, екосистеми MAES і МСОП, класи ґрунтово-рослинного покриву. Групи лісів та пусток включають також доповнення до більш ранньої редакції цих груп, опублікованої у 2017 році. Місця проживання

на рівні 3 постійно доповнюються списками характерних видів, ідентифікованих з бази даних EVA [3-5, 7].

У 2014 році було розпочато перегляд морських компонентів щодо класифікації їх місцеперебування за EUNIS. Зокрема – морські бентичні місця проживання, морські пелагічні та пов'язані з морським льодом. Місця проживання поділяються на три окремі групи, кожна з яких має окрему класифікаційну структуру. Перший великий поділ бентичної морської частини класифікації EUNIS заснований на основі біологічних зон (пов'язаних із глибиною) та типів субстрату. Рівень 3 класифікації зазначає основні біогеографічні регіони морів Європи на основі їх різних поєднань солоності та температурних режимів (Арктика, Балтика, Атлантика, Середземне та Чорне моря). Перший огляд було опубліковано у 2019 році, а оновлення цієї версії, що стосується переважно Атлантичного регіонального моря, доступне з березня 2022 року. Доступні доповнення до Додатку I Директиви про місцеперебування і Європейського Червоного списку місцеперебування доступні, в той час як доповнення до морських місць проживання EUNIS версії 2012 року для регіональних морів, крім Атлантики, потребують перегляду [5-7].

У 2019 році було опубліковано переглянутий варіант класифікації морських місцеперебування EUNIS. З червня 2021 року класифікація містила доповнення до Додатку I Директиви про місце проживання та Європейського Червоного списку місцеперебування. Оновлена версія була опублікована у березні 2022 року.

Повний список місць проживання EUNIS 2012: коди, наукові назви та переглянуті описи. Описи проживання за класифікацією EUNIS 2007 року були переглянуті в 2012 році. Типи місцеперебування 2007 року не були змінені в ході перегляду опису 2012 року, який в основному замінив класифікаційні коди Палеарктики або морського довкілля Великої Британії, які використовуються в описах місцеперебування на рівнях 5 і нижче, їх класифікаційними еквівалентами EUNIS. У 2019 році в класифікацію були

внесені додаткові поправки, щоб включити два нові докільля переглянутої Резолюції 4 Бернської конвенції, прийнятої на 38-му засіданні Постійного комітету в листопаді 2018 року. Двома місцями є ліс G3.4G *Pinus sylvestris* на крейду в степовій зоні та X36 западини (поди) степової зони [біотопи степ] [5, 6].

Постійно переглядаються надруковані версії EUNIS груп 2019 та 2021 років які публікувалися паралельно з класифікацією місцеперебування EUNIS 2012 року. Максимум 20 характерних видів для кожного з переглянутих місць проживання включено до файлу Excel. Повні переліки характерних видів можна знайти у довідкових звітах.

Перехресні додатки між класифікацією місце проживання EUNIS версії 2012 року та іншими типологіями (наприклад, типами місце проживання Додатка I до Директиви про місце проживання або класами ґрунтово-рослинного покриву Коріна) доступні на вкладці «Документи».

РОЗДІЛ II

МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Метою наших досліджень було виявити рідкісні види тварин та рослин на території Коростишівського лісництва державного підприємства «Коростишівське лісове господарство».

Дослідження здійснювали за допомогою методів аналізу та спостереження. На тимчасово закладених пробних площах (ТПП) визначали вік деревостану, повноту насадження, середній діаметр дерев на висоті 1,3 м, висоту насадження, тип лісорослинних умов, наявність рідкісних, Червонокнижних видів рослин та тварин.

Закладені пробні площі фіксували за допомогою GPS навігатора. В камеральних умовах результати спостережень наносили на карту в системі Excel 3D Maps.

На початку проведення досліджень детально вивчалися літературні джерела які містили інформації щодо існування рідкісних видів тварин і рослин на території Житомирського Полісся. В ході проведеного аналізу з'ясовано, що на території Коростишева були знайдені наступні види рослин і тварин: лілія лісова (*Lilium martagon* L.), пухирник середній (*Urticularia intermedia* Haune), курочка чемерникоподібна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), плаун колючий (*Lycopodium annotium* L.), півники сибірські (*Iris sibirica* L.), ксилокоп (бджола-тесляр фіолетова) (*Xylocopa violacea* L.) (Гулик, 2021) [1-4].

Фітоценоз на пробних представлено

- дубово-сосновий ліс конвалієво-зеленомоховий;
- дубово-сосновий ліс малиново-зеленомоховий;
- дубово-сосновий ліс різнотравний;
- сосново-вільховий ліс осоковий;
- сосново-дубовий ліс трясучковидноосоковий;
- сосново-дубово-березовий ліс осоковий;

– сосняк чорницево-зеленомоховий.

Біотопи за Національним каталогом біотопів України на пробних площах представлені: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної, Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези. За EUNIS біотопи належать до: G4.7 Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris-Quercus*; G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги; G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі; G4.4 Мішані ліси *Pinus sylvestris-Betula* [13].

Середній вік деревостанів на пробних площах становив 113 років, середній діаметр дерев на всіх пробних площах 41,1 см, а висота 33,5 м. Повнота насаджень на пробних площах коливається від 0,50 до 0,65. Тип лісу представлений С2ГДС (свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд), С3ГДС (вологий грабово-дубовий сугруд), С4ВЛЧ (сірий чорновільховий сугруд), В2ДС (свіжа дубова судіброва).

РОЗДІЛ ІІІ

АНАЛІЗ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ У КОРОСТИШІВСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ

3.1. Лісівничо-таксаційна характеристика насаджень

На території Коростишівського лісництва закладено 15 тимчасових пробних площ переважно в соснових насадженнях з переважанням сосни 70-100%. Зокрема: пробна площа №7 у складі насаджень має 90% вільхових насаджень і 10% соснових; пробна площа №14 складається з 70% берези повислої, 10% дуба звичайного, 20% сосни звичайної і окремі випадки потрапляння осики; №15 складається з 50% дуба звичайного і 50% сосни звичайної є потрапляння берези повислої. Лісівничо-таксаційна характеристика закладених пробних площ, а також їх координати центру ділянки містяться у табл 3.1.

Місце розташування пробних площ виконано за допомогою GPS навігатора, побудова графіку виконано за програмою 3D карти (рис. 3.1).

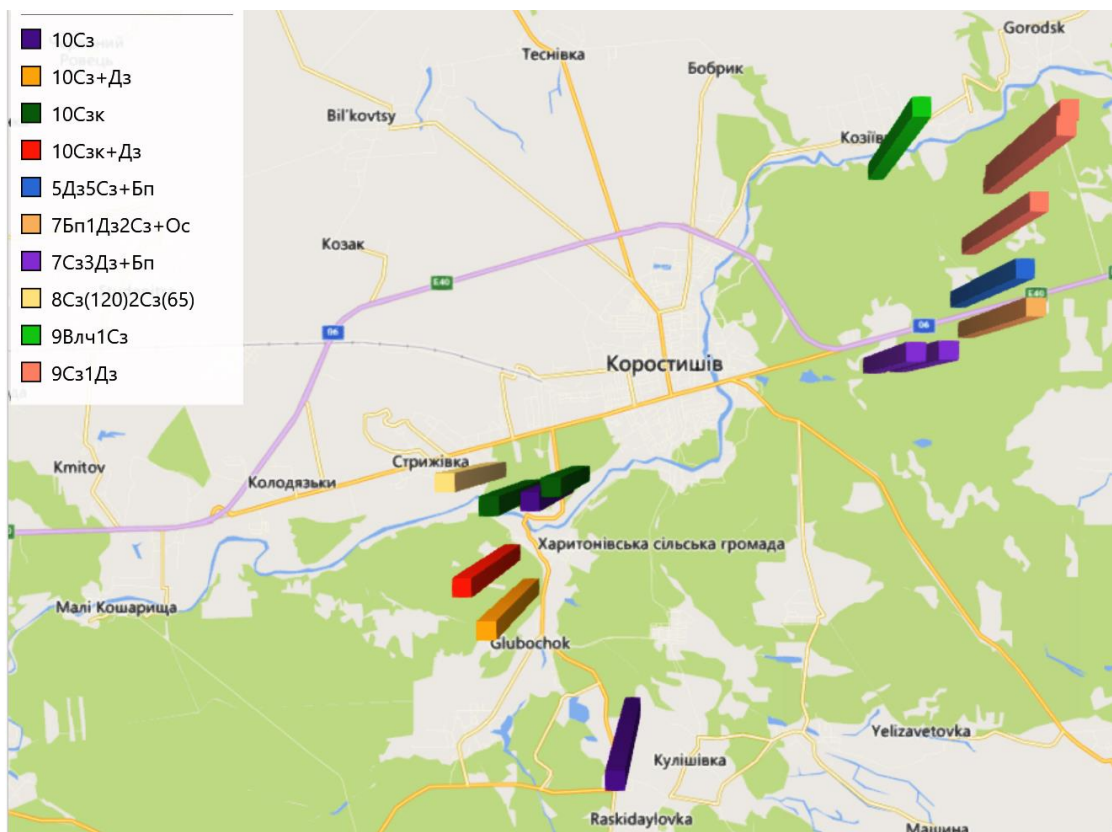

Рис. 3.1. Склад насадження та місце розташування пробних

Таблиця 3.1.

Лісівничо-таксаційна характеристика пробних площ

№ ТПП	Квартал	Виділ	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад насадження	Вік	Висота, м	Діаметр, см	Повнота	Тип лісу
1	6	7	3,2	1,2	50.355311	29.154003	9Сз1Дз	101	33,6	40,0	0,65	СЗГДС
2	20	17	12,7	1,7	50.319291	29,125709	7Сз3Дз+Бп	130	36,1	44,8	0,6	С2ГДС
3	20	17	12,7	3,0	50.319044	29,117941	7Сз3Дз+Бп	130	35,9	43,6	0,6	С2ГДС
4	51	8	5,0	3,0	50.296624	29.027360	10Сз	131	36,2	45,1	0,5	С2ГДС
5	62	15	4,6	2,0	50.277266	29.017125	10Сз+Дз	121	35,7	41,9	0,5	В2ДС
6	66	21	2,4	2,4	50.254827	29.047346	10Сз	131	36,2	46,0	0,5	С2ГДС
7	4	4	1,7	1,3	50.355721	29.119282	9Влч1Сз	67	25,2	30,7	0,7	С4ВЛЧ
8	55	3	6,0	3,0	50.283683	29.011417	10Сзк+Дз	121	35,8	41,8	0,5	В2ДС
9	6	21	3,3	2,3	50.352874	29.153274	9Сз1Дз	101	33,2	40,0	0,55	СЗГДС
10	11	25	1,8	1,8	50.341564	29.146794	9Сз1Дз	111	34,0	42,0	0,5	С2ГДС
11	45	11	3,0	2,8	50.299462	29.007426	8Сз(120)2Сз(65)	120	35,6	43,8	0,55	С2ГДС
12	50	7	0,6	0,6	50.295953	29.017704	10Сзк	116	35,2	44,0	0,5	С2ГДС
13	51	5	5,5	3,0	50.298749	29.032253	10Сзк	131	36,6	45,6	0,5	С2ГДС
14	22	35	1,5	1,5	50.325785	29.146043	7Бп1Дз2Сз+Ос	71	26,4	28,5	0,65	СЗГДС
15	17	29	2,6	0,6	50.331538	29.143532	5Дз5Сз+Бп	110	26,6	39,4	0,6	С2ГДС

Пробні площі закладали в типових для даного лісництва типу лісу С2ГДС (свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд) – 9 пробних площ, С3ГДС (вологий грабово-дубовий сугруд) – 3 пробні площі, С4ВЛЧ (сірий чорновільховий сугруд) – 1 пробна площа, В2ДС (свіжа дубова судіброва) – 2 пробні площі (рис. 3.2).

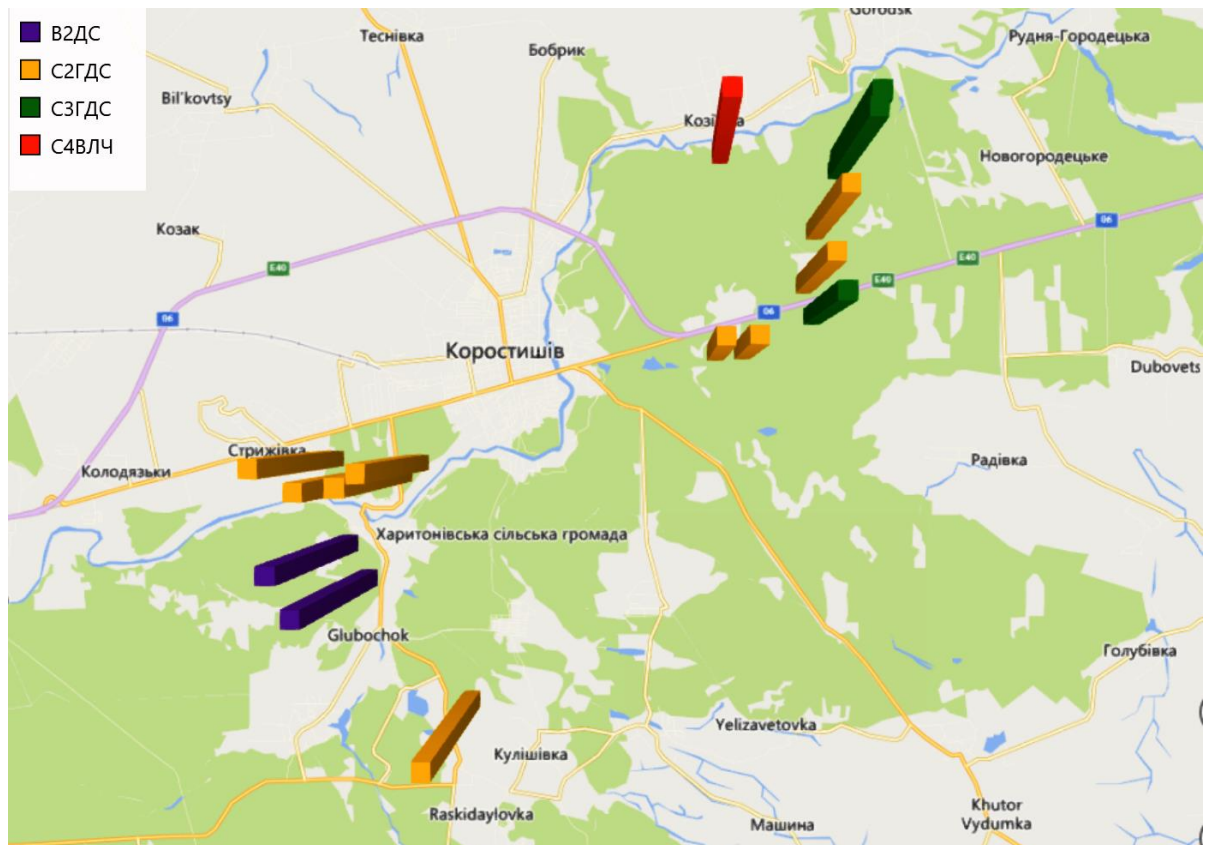

Рис. 3.2. Тип лісу на пробних площах

За віком насадження від 60 до 80 років – 2 пробні площі, від 100-120 років – 5 пробні площі, 120-140 років – 8 пробних площ. Насаджень за повнотою 0,5 – 7 пробних площ, 0,55 – 2 пробні площі, 0,60 – 3 пробні площі, 0,65 - 2 пробні площі і повнотою 0,7 – 1 пробна площа.

3.2. Характеристика біотопів та фітоценозів

Пробні площі закладалися в біотопах з потенційно можливим виявленням рідкісних видів. ТПП закладали в соснових, вільхових, березових, дубових деревостанах, загальна кількість пробних площ – 15 шт.

На більшості пробних біотоп – типовий, рідкісний біотоп спостерігається на пробних площах – № 1, 2, 3, 7, 10, 15 (табл. 3.2).

Рослинні угруповання за Національним каталогом біотопів України [13, 17] представлено:

- на шести пробних площах – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси;
- на одній пробній площі – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної
- на восьми пробних площах – Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези (рис. 3.3).

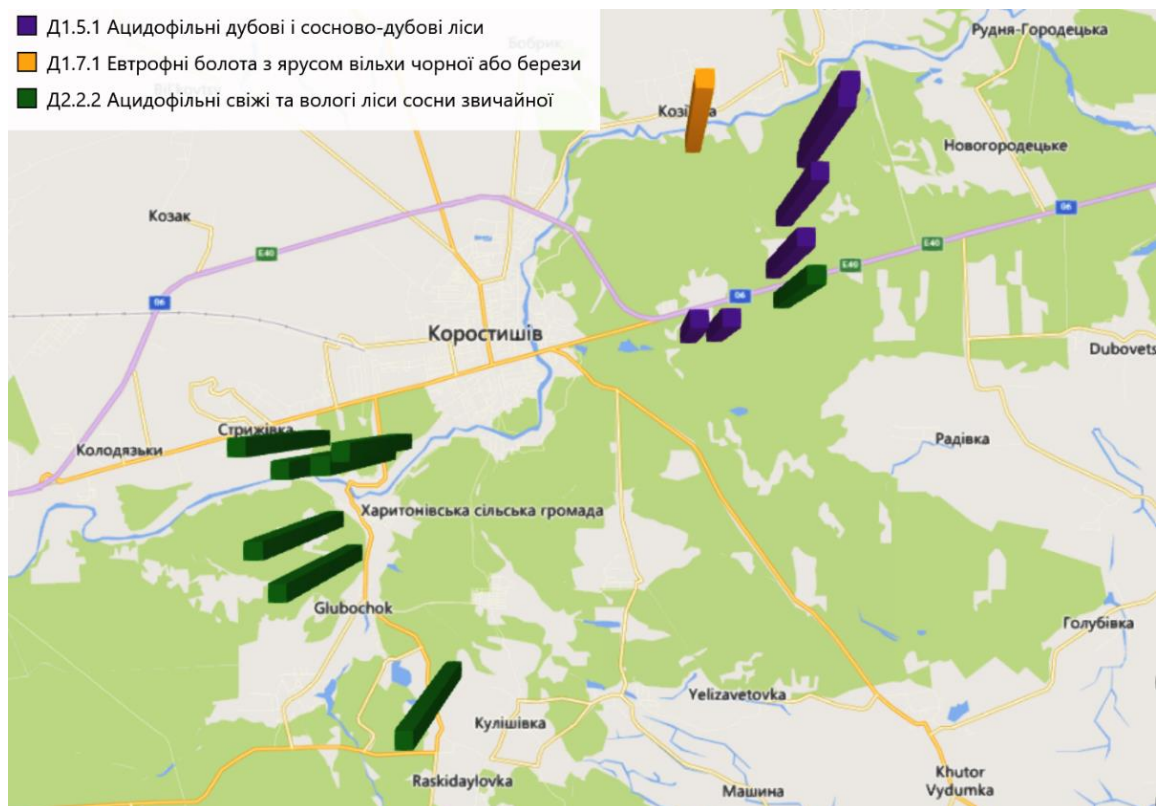

Рис. 3.3. Біотопи на пробних площах

Пробні площі за Європейською інформаційною системою про природу (EUNIS) біотопи належать до:

- G4.7 Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris-Quercus* – одна пробна площа;
- G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги – 7 пробних площ;
- G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі – одна пробна площа;
- G4.4 Мішані ліси *Pinus sylvestris-Betula* – шість пробних площ (рис. 3.4).

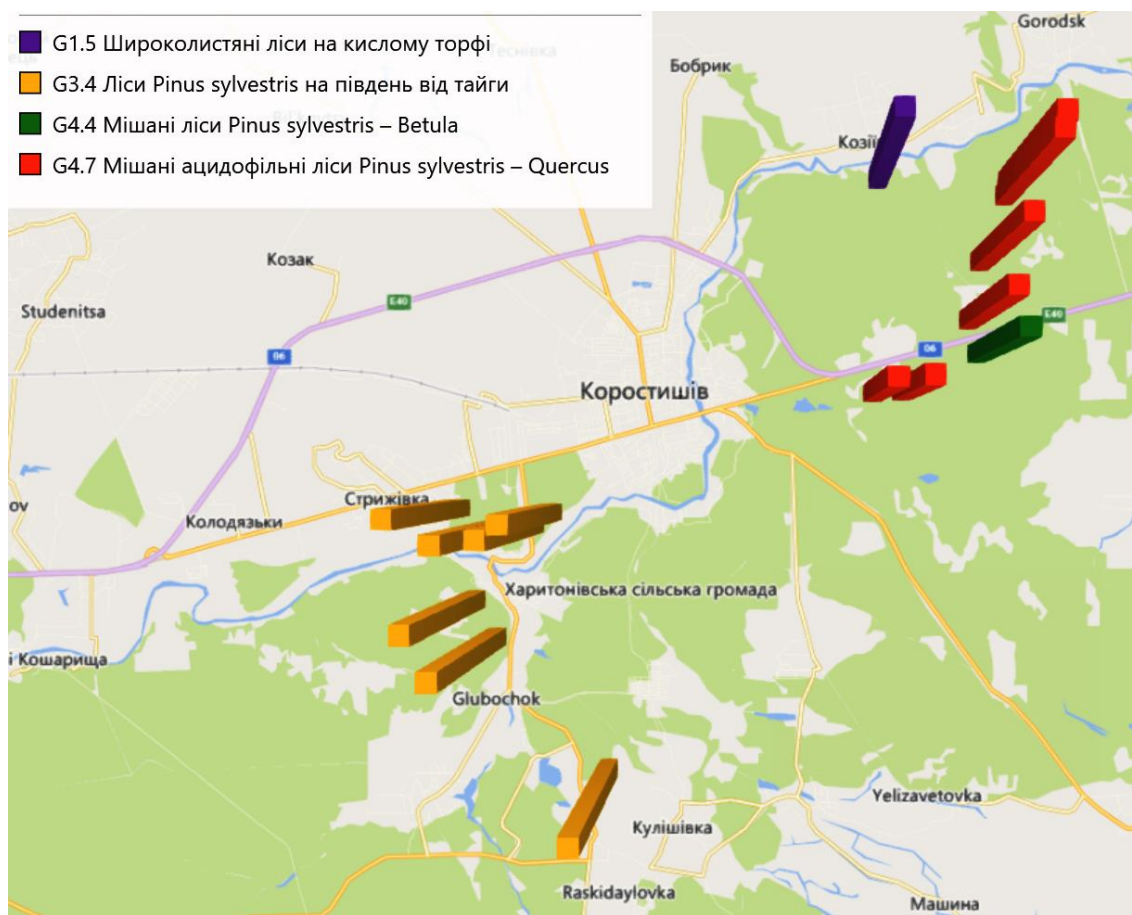

Рис. 3.4. Пробні площі за Європейською інформаційною системою про природу EUNIS

Таблиця 3.2

Біотопи та фітоценоз на пробних площах

№ ТПП	Квартал/ виділ	Площа ділянки, га	Склад насадження	Фітоценоз	Національним каталогом біотопів України	EUNIS	Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань
1	6/7	1,2	9Сз1Дз	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	–
2	20/17	1,7	7Сз3Дз+Бп	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	Коручка морозниковидна
3	20/17	3,0	7Сз3Дз+Бп	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	Коручка морозниковидна
4	51/8	3,0	10Сз	сосняк чорничево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	–
5	62/15	2,0	10Сз+Дз	дубово-сосновий ліс молиново-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	Мідянка звичайна
6	66/21	2,4	10Сз	сосняк чорничево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	Булатка довголиста, Коручка морозниковидна, Лілія лісова
7	4/4	1,3	9Влч1Сз	сосново-вільховий ліс осоковий.	Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези	G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі	–
8	55/3	3,0	10Сзк+Дз	дубово-сосновий ліс конвалієво-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	–

№ ТПП	Квартал/ виділ	Площа ділянки, га	Склад насадження	Фітоценоз	Національним каталогом біотопів України	EUNIS	Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань
9	6/21	2,3	9Сз1Дз	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	–
10	11/25	1,8	9Сз1Дз	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	–
11	45/11	2,8	8Сз(120)2Сз(65)	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	Лілія лісова
12	50/7	0,6	10Сзк	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	Коручка морозниковидна
13	51/5	3,0	10Сзк	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	–
14	22/35	1,5	7Бп1Дз2Сз+Ос	сосново-дубово-березовий ліс осоковий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i>	–
15	17/29	0,6	5Дз5Сз+Бп	сосново-дубовий ліс трясучковидно-осоковий	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	Любка дволиста

Фітоценоз на пробних площах представлені шістьма рослинними угрупуваннями (рис. 3.5).

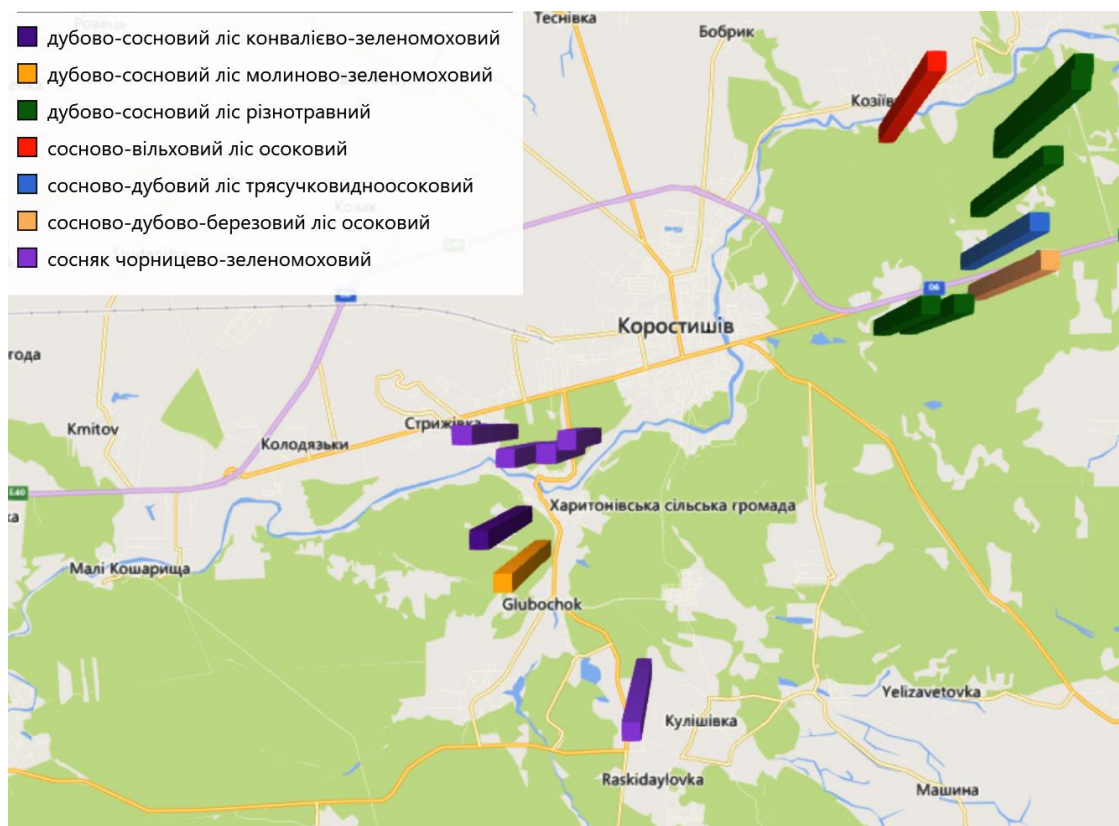

Рис. 3.5. Рослинні угрупування на пробних площах за фітоценозом

Зокрема дубово-сосновий ліс різнотравний – 5 пробних площ, сосняк чорницево-зеленомоховий – 5 пробних площ, дубово-сосновий ліс малиново-зеленомоховий – 1 пробна площа, сосново-вільховий ліс осоковий – 1 пробна площа, дубово-сосновий ліс конвалієво-зеленомоховий – 1 пробна площа, сосново-дубово-березовий ліс осоковий – 1 пробна площа; сосново-дубовий ліс трясучковидноосоковий – 1 пробна площа.

РОЗДІЛ IV

РІДКІСНА ФЛОРА ТА ФАУНА КОРОСТИШІВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА

Серед закладених пробних площ Коростишівського лісництва на 9 пробних площах виявлені 5 різновидів Червонокнижних видів [18-23], а саме:

- любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.) – ТПП № 15;
- коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz) – ТПП № 2, 3, 6, 12;
- лілія лісова (*Lilium martagon* L.) – ТПП № 6, 11 [12];
- булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.) – ТПП № 6;
- мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768) – ТПП № 5

(рис. 4.1).

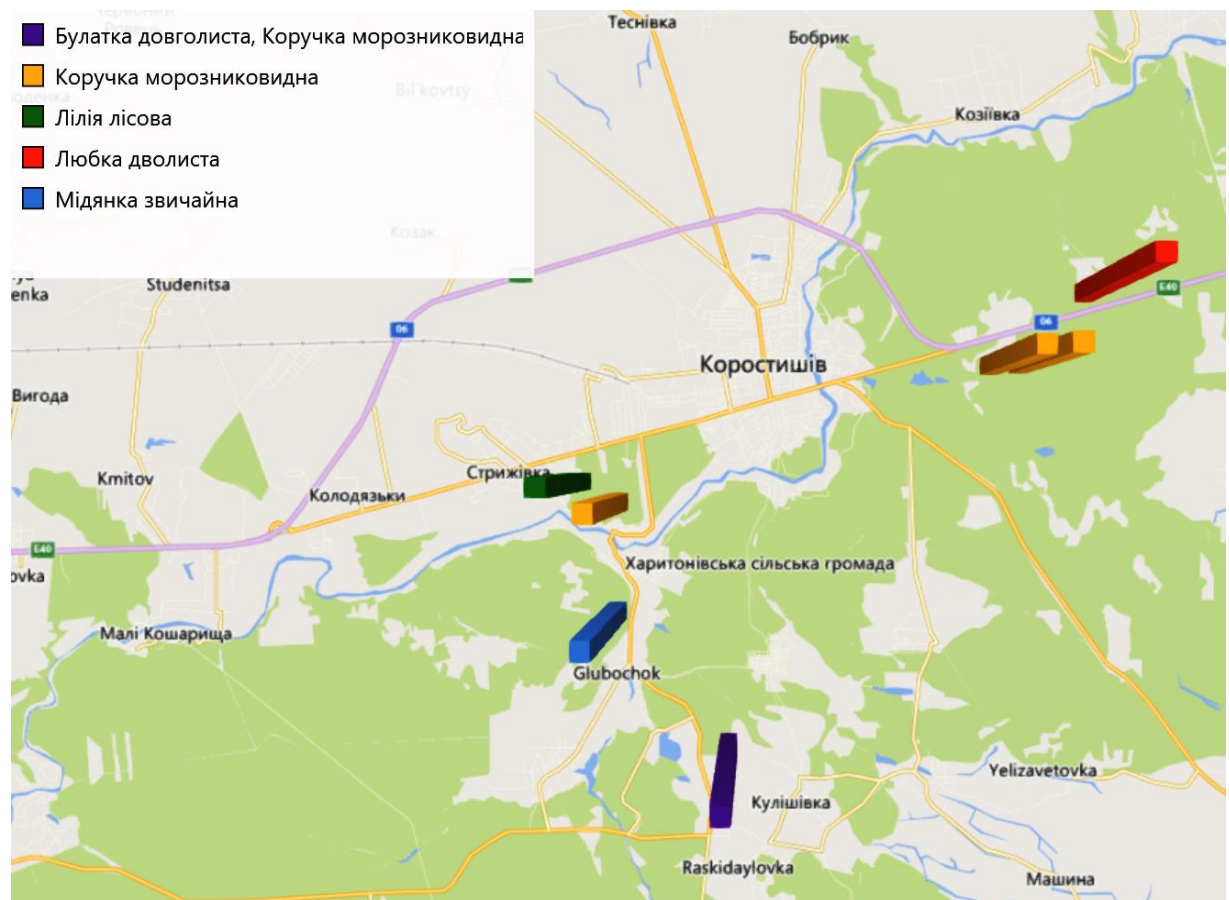

Рис. 4.1. Рідкісні види флори і фауни на пробних площах

Любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.) рідкісний вид рослини 28-42 см заввишки. Підщепа бульбоподібна, яйцевидно-веретеноподібна, звужена до основи, 2,5-3×0,8-1,4 см. Стебло прямостояче, з 1 або 2 трубчастими піхвами при основі, 2-стулкове. Листки прикореневі, супротивні, лопатчасто-еліптичні, довгасті або еліптичні, 9-12×1,8-3,5 см, при основі поступово звужені, верхівка тупа. Квітконос від тонкого до широкого, з 2-4 розкиданими ланцетними приквітками; рахіс 9-19 см, від в'ялого до слабо 7-17-квіткового; приквітки ланцетні, 15-20 мм, прикореневі перевищують зав'язь. Квітки запашні, білі, зеленувато-білі або зелені; квітконіжка і зав'язь дугоподібні, циліндричні, 14-15 мм. Дорсальний чашолисток прямий і утворює капюшон з пелюстками, від яйцевидного до широкаяйцеподібного, дугоподібний, 5,5-6×4-4,5 мм, голий, верхівка тупа; бічні чашолистки розпростерті, яйцевидно-ланцетні, косі, 6-7×3,5-4 мм, голі, верхівка підгостра. Пелюстки лінійно-ланцетні, косі, 5,5-6×приблизно 1 мм, верхівка загострена; губа розпростерта, язичкова, 9-10×1-1,5 мм, потовщена, цілісна, верхівка тупа; шпора повисла, циліндрична, тонка, 20-25×1,5-1,8 мм, верхівка підгостра (рис. 4.2) [8-10, 12, 17].

Рис. 4.2. *Platanthera bifolia* (L.) Rich.

Вид поширений майже по всій Європі, але рідше в Середземноморському регіоні. Середовище існування: ліси, луки та вологі пустища (рис. 4.3).

Рис. 4.3. Поширення любки дволистої

Держави де поширений Червонокнижний вид: Албанія, Алжир, Алтай, Австрія, Балеарські острови, Прибалтика, Білорусь, Бельгія, Болгарія, Бурятія, Центральноєвропейська Русь, Чита, Корсика, Чехословаччина, Данія, Східноєвропейська Росія, Фінляндія, Франція, Фьорояр, Німеччина, Велика Британія, Греція, Угорщина, Іран, Ірландія, Іркутськ, Італія, Казахстан, Красноярськ, Крим, Ліван-Сирія, Монголія, Нідерланди, Північний Кавказ, Північна Європейська Росія, Північно-Західна Європейська Р, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Сардинія, Сицилія, Південна Європейська Росія, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Закавказзя, Туніс, Туреччина, Туреччина в Європі, Україна, Західний Сибір, Югославія [17].

Коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz) рослина 20-70 см заввишки. Кореневище коротке. Стебло голе до основи, зверху опушене, з 2 або 3 лускоподібними оболонками біля основи. Листків 4-7,

яйцеподібно-круглих, яйцевидних або еліптично-ланцетних, рідше ланцетних, верхні вужчі і ланцетні до лінійно-ланцетних, 3-13×1-6 см, голі, на вершині загострені до довгозагострених. Рахіс 10-30 см, опушений, від в'ялого до слабогустого 3-40 квіток; квіткові приквітки листяні, лінійно-ланцетні, нижні перевищують квітки, зверху коротшають. Квітки, як правило, похилі, повторно розгорнуті, зелені або блідо-фіолетові, перетинаються; квітконіжка і зав'язь 10-15 мм, жовто-бурі опушені. Дорсальний чашолисток яйцевидно-ланцетний, рідше еліптичний, дугоподібний, 6-13×4-5 мм, верхівка загострена; бічні чашолистки яйцевидно-ланцетні, косі, 9-13×приблизно 4 мм, верхівка загострена. Пелюстки еліптичні, 5,5-8×3-4 мм, верхівка гостра або тупа; губа 6-8 мм, без мезохілі; гіпохіле підкулясто-мішковидне, 3-4 мм; еріхіле субтрикутний або субплотований, близько 3×3-4 мм, жилки іноді потовщені біля верхівки, з парою суббікулярних ерозованих пластинок або потовщених, м'ясистих бородавчастих каллюсів до основи, верхівка загострена. Стовпчик 2-5 мм (без пильовика) (рис. 4.4) [8-10, 19-23].

Рис. 4.4. *Epipactis helleborine* (L.) Crantz

Вид поширений у Південній Америці, в Європі в Україні в зоні Українських Карпат і Гірському Крими (рис. 4.5).

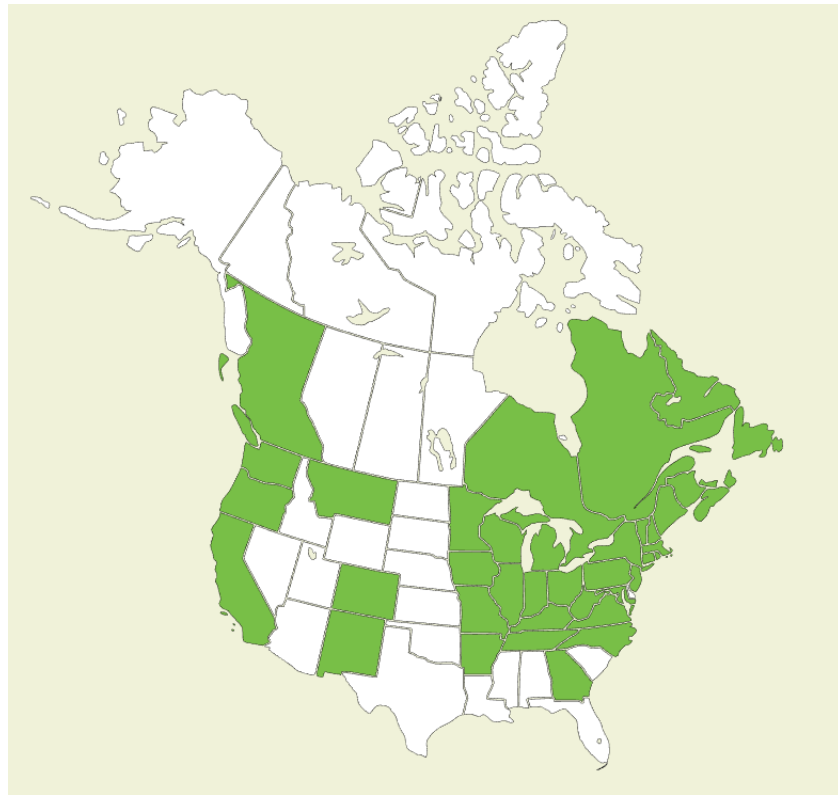

Рис. 4.5. Поширення коручки морозниковидної

Лілія лісова (*Lilium martagon* L.) рослина висотою до 180 см. Цибулина яйцеподібна, 3,5-4(-6) см в діаметрі; луски численні, 1,5-3,3×0,6-1 см, жовті, довгасті або ланцетні, загострені. Стебло від бордового до зеленого, голе біля основи, цитригове зверху; стовбурові корені 1-2 ряди. Листки голі, 10-16×2,2-5,5 см; середні – 3 петлі, в кожній петлі по 5-11 листочків; верхнє кільце невелике, від ланцетного до оберненоланцетного, загострене; кінцеві розкидані, 4-9×0,4-0,5(-1,8) см, лінійно-ланцетні. Суцвіття волоть, 1-16 квіток. Приквітки ланцетні 2,2-2,5(-4,5)×0,2-0,8 см. Черешки бордові, коротко опушені, 7-11 см. Бутони бордово-зелені, кінчики волосисті. Квітки пониклі або косі, слабо запашні; листя зігнуте, від рожевого до бордово-рожевого, плямисто-коричневе; серцевина білувата, іноді плямиста темно-бордова; лінійно-довгаста 3-4,5 см×0,5-0,9 см. Чоловічі органи вільні, коротші ніжка;

нитка рожево-зелена, 2,3-2,8 см завдовжки; пиляк темно-бордовий до лососевого, 7-11×1-1,5 мм; пилок від оранжевого до оранжево-жовтого. Зав'язь жовтувато-зелена, довжиною 7-10 мм; стовбчик зігнутий, 2,3-2,5 см заввишки, білувато-рожевий; рильце від бордового до рожевого. Плодова коробочка, куляста або оберненояйцевидна, біля основи світло-коричнева, зверху зелена, 2-3,5×1,2-2,5 см. Насіння плоске, паперове, коричневе; краї плівчасті, 9 мм в діаметрі (рис. 4.6) [19-23].

Рис. 4.6. *Lilium martagon* L.

Вид поширений: Албанія, Алтай, Австрія, Прибалтика, Білорусь, Болгарія, Бурятія, Центральноєвропейська Русь, Корсика, Чехословаччина, Східноєвропейська Росія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Іркутськ, Італія, Казахстан, Красноярськ, Монголія, Північний Кавказ, Польща, Португалія, Румунія, Південна Європейська Росія, Іспанія, Швейцарія, Закавказзя, Туреччина, Туреччина в Європі, Тува, Україна, Західний Сибір, Сіньцзян, Якутія, Югославія (рис. 4.7).

Також зустрічається у Бельгії, Данії, Фінляндії, Великій Британії, Норвегії, Квебекі, Швеції.

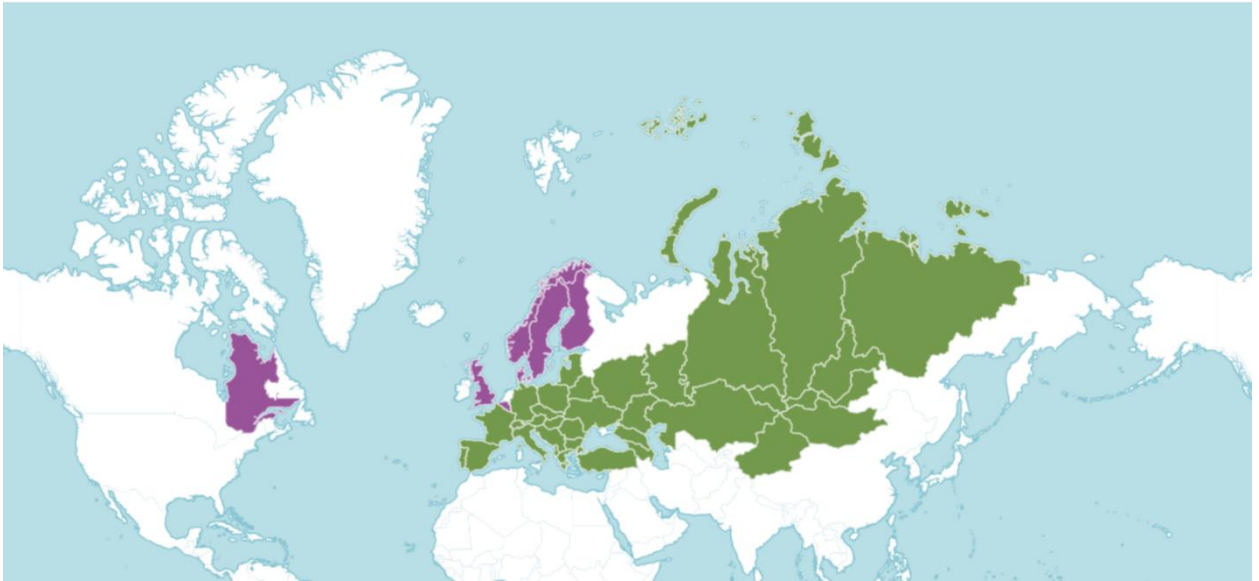

Рис. 4.7. Поширення лілії лісової

Булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.) рослина автотрофна, 20-50 см заввишки. Стебло від тонкого до дещо міцного, з 3-5 вільно зчепленими базальними піхвами, 4-7 листками. Листки еліптичні, ланцетні або видовжено-ланцетні, 4-16×0,5-3 см, на верхівці загострені або довгозагострені. Суцвіття злегка 2-20-квіткове; квіткові приквітки від лінійно-ланцетних до вузько трикутних, прикореневих 1 або 2 зазвичай листяних, приблизно 70 мм, дистальні 2-6 мм. Квітки слабозлогі, білі, 1-1,5 см; квітконіжка і зав'язь 6-10 мм. Чашолистки вузькоромбічно-еліптичні або вузькоеліптично-ланцетні, 11-16×3,5-4,5 мм, 5-жилкові, на верхівці загострені або підгострі. Пелюстки напівяйцевидні, 7-8×приблизно 4 мм, 5-7-жилковий, верхівка гостра; 2-роздільна; 5-7×6-9 мм, гіпохилій мішковидний, укладений в основі бічних чашолистіків, з маленькою помаранчевою плямою в середині диска; гіпохильні частки прямі і обхоплюють стовпчик, яйцеподібно-трикутні, 3-4 мм, верхівка гострувата. Стовпчик 4-6 мм, з 2 маленькими довгастими стулками; пильовик 2-2,5 мм; рильце черешкове. Коробочка еліптична, 1,7-2×0,6-0,8 см (рис. 4.8) [19-23].

Рис. 4.8. *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.

Вид широко поширений в Європі, Азії та Північній Африці від Ірландії та Марокко до Китаю. Це включає Великобританію, Іран, Росію, Казахстан, Туреччину, Алжир, Індію, Пакистан, Німеччину, Італію, Францію, Іспанію, Португалію та багато інших країн (рис. 4.9).

Рис. 4.9. Поширення булатки довголистої

Мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768) змія довжиною тулуба не більше 75 см хвіст плазуна 3,2-6,6 рази коротше за тіло. Тулуб змії має гладеньку луску, навколо середини тіла знаходяться дев'ятнадцять рядів лусок. Верхня частина тулуба бурого кольору, інколи сірувата, вздовж всього тіла змії проходять дрібні смужки в кількості 4 шт. з дрібними плямами. Нижня частина тіла плазуна може бути в декількох відтінках – рожевий, цегляно-червоний, сіруватий або майже чорний. На шії і голові можна спостерігати візерунок (рис. 4.10).

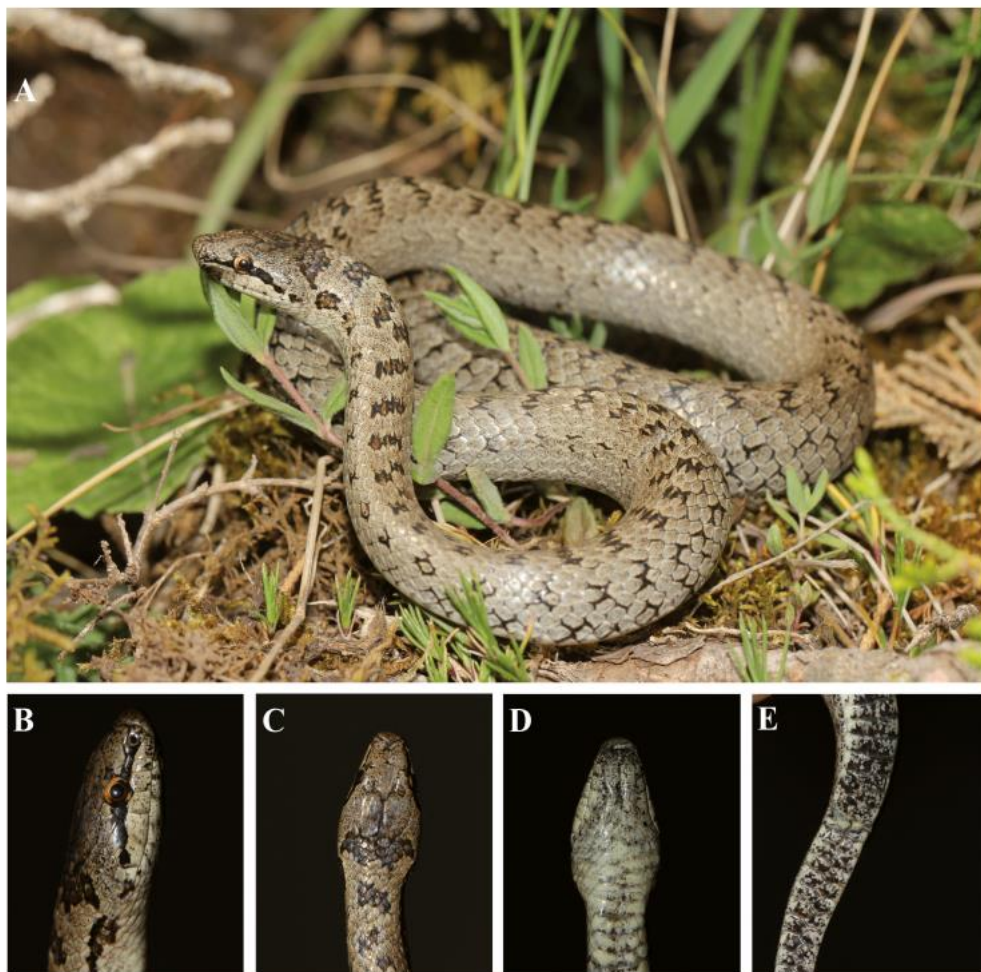

Рис. 4.10. *Coronella austriaca* Laurenti

Вид поширений: Фінляндія, Південна Норвегія, Швеція, Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Німеччина, Австрія, Швейцарія, Ліхтенштейн, Південна Англія (Великобританія), Північна Іспанія, Північна Португалія, Франція, Італія, Польща, Чехія (колишня Чехословаччина), Угорщина,

Словаччина, Хорватія, Словенія, Боснія Чорногорія, Македонія, Сербія, Румунія, Болгарія, Греція (включаючи Самотраки), Албанія, Туреччина (рис. 4.11) [19-23].

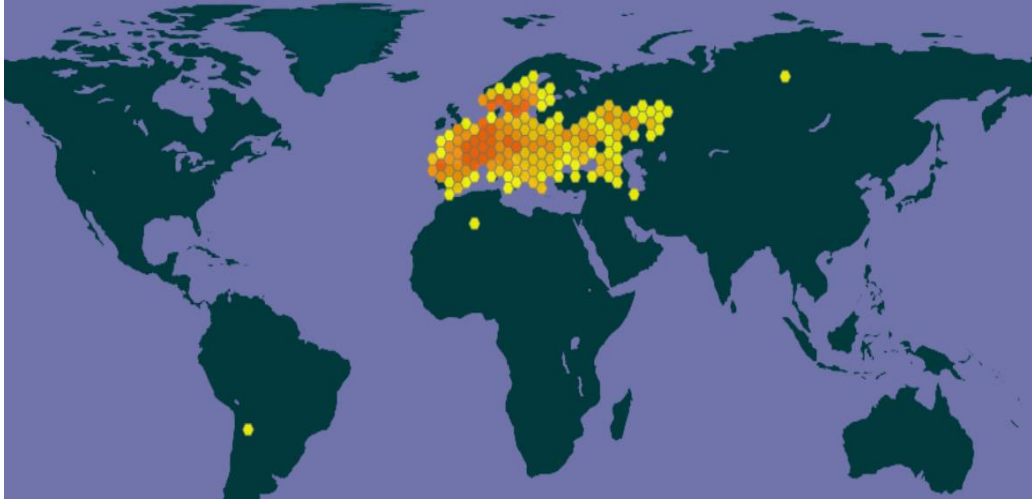

Рис. 4.11. Поширення мідянки звичайної

Червонокнижний вид перебуває під особливою охороною Бернської конвенції (Додаток II), занесен до Червоної книги України в 2009 році.

ВИСНОВКИ

У Коростишівському лісництві переважають типи лісу С2ГДС (свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд), С3ГДС (вологий грабово-дубовий сугруд), С4ВЛЧ (сірий чорновільховий сугруд), В2ДС (свіжа дубова судіброва).

Вік деревостанів у насаджені коливається від 67 до 131 років. Більшість насаджень у лісництві середньої повноти – 0,5.

За Національним каталогом біотопів України у Коростишівському лісництві переважають: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної, Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези.

Фітоценоз на пробних площах: дубово-сосновий ліс конвалієво-зеленомоховий; дубово-сосновий ліс малиново-зеленомоховий; дубово-сосновий ліс різнотравний; сосново-вільховий ліс осоковий; сосново-дубовий ліс трясучковидноосоковий; сосново-дубово-березовий ліс осоковий; сосняк чорницево-зеленомоховий.

У лісництві за Європейською інформаційною системою про природу (EUNIS) біотопи належать до: G4.7 Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris-Quercus*; G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги; G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі; G4.4 Мішані ліси *Pinus sylvestris-Betula*.

Виявлені Червонокнижні види у типі лісу С2ГДС – любка дволиста (*Platanthera bifolia* (L.) Rich.), коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz), лілія лісова (*Lilium martagon* L.), булатка довголиста (*Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch.); у типі лісу В2ДС – мідянка звичайна (*Coronella austriaca* Laurenti, 1768).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко Л. Т., Прядко О. І. Рідкісні центральноевропейські види у флорі Волинської частини Західного Полісся. Укр. ботан. журн., 2006. Т. 63. № 5. С. 661–670.
2. Андрієнко Л. Т., Прядко О. І. Флористичне та ценотичне різноманіття проектованого національного природного парку «Припять-Стохід». Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту. 2007. № 11, ч. 2. С. 132–140.
3. Андрієнко Т. Л. Рідкісні види судинних рослин Українського Полісся. Укр. ботан. журн., 2008. Т. 65. № 5. С. 666–672.
4. Біотопи степової зони України / Ред. академік НАН України Я.П. Дідух. Київ Чернівці: ДрукАРТ, 2020, 392с.
5. Вініченко Т. С. Рослини України під охороною Бернської конвенції. К.: Хімджест, 2006. 176 с.
6. Вініченко Т.С. Особливості поширення видів рослин Бернської конвенції на території України. Конференція молодих учених-ботаніків “Актуальні проблеми ботаніки та екології”. Умань, 2005. С. 43-44.
7. Дідух Я. П., Фіцайло Т. В., Коротченко І. А., Якушенко д. М., Пашкевич Н. А. Біотопи лісової та лісостепової зон України / Ред. чл.-кор. НАН України Я. П. Дідух. Київ: ТОВ «МАКРОС», 2011. 288 с.
8. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. К., 2009. 450 с.
9. Зелена книга України: Ліси. К., 2002. 146 с.

10. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные нуждающиеся в охране растительные сообщества / под общ. ред. Ю.Р. Шеляга-Сосонка. К., 1987. 263 с.
11. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ в Європі (Берн, 1979 рік). К.: ВАТ «КДНК», 1998. 76 с.
12. Моніторинг поширення лілії лісової в Україні. URL: <https://uncg.org.ua/projects/zaluchennya-gromadskosti/liliya/>.
13. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с.
14. Скорочення біорізноманіття планети – пряма загроза благополуччю її мешканців. URL: <https://news.un.org/ua/story/2019/05/1355591>.
15. Словник-довідник з агроекології / за ред. О.І. Фурдичка. К.: Основа, 2007. 272 с.
16. Словник-довідник з агроекології і природокористування / за науковою редакцією О.І. Фурдичка. К.: ТОВ «ДІА», 2012. 336 с.
17. Український геоботанічний сайт. Біотопи України. <https://geobot.org.ua/biotope/>.
18. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Ю. Р. Шеляга-Сосонка. Київ: Українська енциклопедія, 1996. 608 с.
19. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха К. : Глобалконсалтинг, 2009. 912 с.
20. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.

21. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова.
Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.
22. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. М. М. Щербака.
Київ: Українська енциклопедія, 1994. 464 с.
23. Червона книга Української РСР. Київ: Наукова думка, 1980. 504 с.
24. Якубенко Б.Є., Попович С.Ю., Григорюк І.П. Мельничук М.Д.
Геоботаніка: тлумачний словник. Навчальний посібник. К. Фітоцентр, 2010.
420 с.
25. Conservation of Biodiversity URL:
<https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/conservation-of-biodiversity>.

ДОДАТКИ

Опис закладених пробних площ у Дубовецькому лісництві

Пробна площа №1								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нога	Тип лісу
6/7	3,2	1,2	50.355311	29.154003	9Сз1Дз	101	0,65	СЗГДС
Назва фітоценозу - дубово-сосновий ліс різнотравний								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа №2								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нога	Тип лісу
20/17	12,7	1,7	50.319291	29.125709	7Сз3Дз+Бп	130	0,6	С2ГДС
Назва фітоценозу - дубово-сосновий ліс різнотравний								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz)								

Пробна площа №3								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нога	Тип лісу
20/17	12,7	3,0	50.319044	29.117941	7Сз3Дз+Бп	130	0,6	С2ГДС
Назва фітоценозу - дубово-сосновий ліс різнотравний								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz)								

Пробна площа №4								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нога	Тип лісу
51/8	5,0	3,0	50.296624	29.027360	10Сз	131	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові лісизеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 5								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
62/15	4,6	2,0	50.277266	29.017125	10Сз+Дз	121	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс молиново-зеленомоховий								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.213 Вологі ліси зеленомохові.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Мідянка звичайна (<i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768)								

Пробна площа № 6								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
66/21	2,4	2,4	50.254827	29.047346	10Сз	131	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch.), Коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz), Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)								

Пробна площа № 7								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
4/4	1,7	1,3	50.355721	29.119282	9Влч1Сз	67	0,7	С4ВЛЧ
Назва фітоценозу. сосново-вільховий ліс осоковий.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.7.1 Евтрофні болота з ярусом вільхи чорної або берези; за EUNIS: G1.5 Широколистяні ліси на кислому торфі; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.41 Заболочені вільхові ліси на некислому торфі; UkrBiotop: G:1.132 Вільхові евтрофні заболочені ліси.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 8								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
55/3	6,0	3,0	50.283683	29.011417	10Сз+Дз	121	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс конвалієво-зеленомоховий								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.213 Вологі ліси зеленомохові.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 9								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нота	Тип лісу
6/21	3,3	2,3	50.352874	29.153274	9Сз1Дз	101	0,55	СЗГДС
Назва фітоценозу - дубово-сосновий ліс різнотравний								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 10								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нота	Тип лісу
11/25	1,8	1,8	50.341564	29.146794	9Сз1Дз	111	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу - дубово-сосновий ліс різнотравний								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 11								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нота	Тип лісу
45/11	3,0	2,8	50.299462	29.007426	8Сз(120)2Сз(65)	120	0,55	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосняк чорничево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові лісизеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)								

Пробна площа № 12								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Пов-нота	Тип лісу
50/7	0,6	0,6	50.295953	29.017704	10Сз	116	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосняк чорничево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологіліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz)								

Пробна площа № 13								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
51/5	5,5	3,0	50.298749	29.032253	10Сз	131	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологіліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 14								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
22/35	1,5	1,5	50.325785	29.146043	7Бп1Дз2Сз+Ос	71	0,65	С3ГДС
Назва фітоценозу. сосново-дубово-березовий ліс осоковий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G4.4 Мішані ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Betula</i> ; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі ліси зеленомохові.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: немає								

Пробна площа № 15								
№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
17/29	2,6	0,6	50.331538	29.143532	5Дз5Сз+Бп	110	0,6	С2ГДС
Назва фітоценозу: сосново-дубовий ліс трясуцковидноосоковий								
Назва і номер біотопу: Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань: Любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.)								